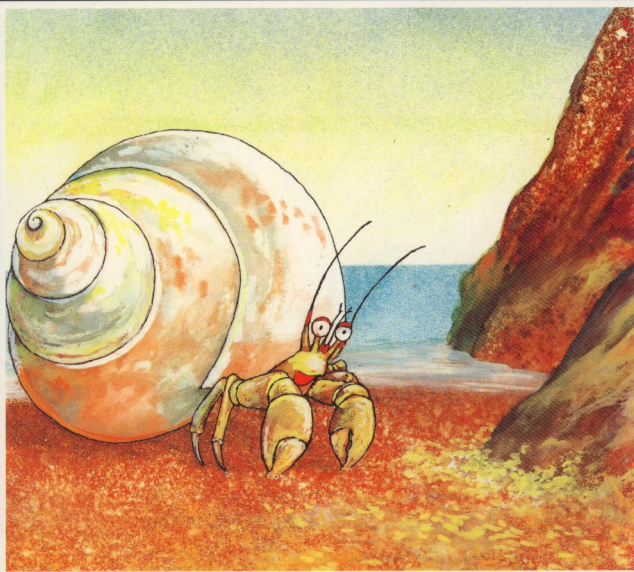

หนังสืออ่านประกอบอ้างอิงสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา

เรื่อง

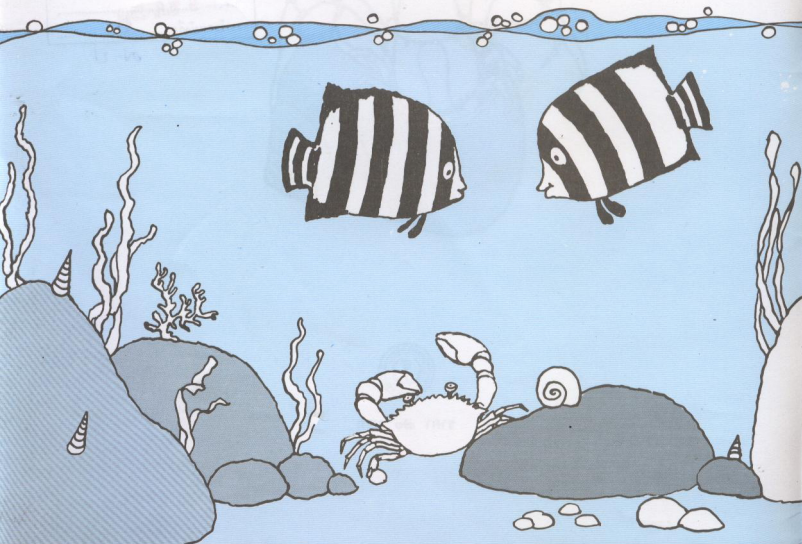
ปูเสฉวน

019951

เรื่อง : ศิระ ศราวุธ
ภาพ : ปู้

ปูเป็นสัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลังพวกเดียวกับ กุ้ง กั้ง
ปูทั้งหลายมีอยู่ประมาณ ๕,๐๐๐ กว่าชนิด
ปูมีทั้งประเภทปูน้ำจืด และปูน้ำเค็ม
ปูน้ำจืดได้แก่ ปูนา ที่ชาวบ้านใช้ต้อง เป็น ปูเค็ม
ปูน้ำเค็ม มีหลายชนิด เช่น ปูม้า ปูทะเล ที่เรารู้จัก
ปูเป็นสัตว์น้ำที่มีรูปร่างคล้ายตัว แมงมุม
ปูมีขาอยู่ ๑๐ ขา หรือ ๕ คู่
ขาคู่ที่ ๑ ทำหน้าที่คอยจับอาหาร ที่เราเรียกว่า ก้าม

ก้ามปูมีกำลังหนึบที่แข็งแรงมาก ใช้จับเหยื่อป้อนเข้าปาก และทำหน้าที่เป็นอาวุธ
ใช้ป้องกันตัว

ขาคู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ และคู่ที่ ๔ มีปลายแหลม ใช้สำหรับเดินหรือวิ่งไปตามพื้น
ขาคู้นอกไปข้าง ๆ ตัว ทำให้ปูเดินหรือวิ่งเฉไปข้าง ๆ

ขาคู่สุดท้าย ปลายขาแบน เป็นรูปใบพาย ใช้พาย หรือว่ายน้ำ
ขาปูทุกขาจะมีลักษณะเป็นข้อ งอพับได้

ทางด้านหัวปู จะมีตาโผล่ออกมาจากกระดองแข็ง ๑ คู่อยู่ระหว่างก้าม

ปูส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเล หรือตามก้นทะเลที่ไม่ลึกมากนัก
ปูขยายพันธุ์ด้วยการออกไข่ ปูตัวเมีย จะออกไข่คราวละหลายพันฟอง
ไข่ปูจะมีสีเหลืองเกาะติดอยู่กับแม่ปูบริเวณหน้าอก

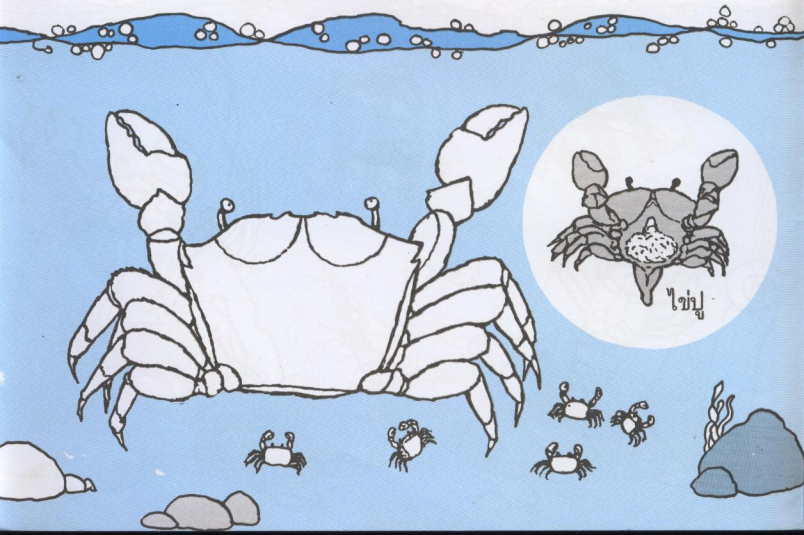
ไข่ปูจะฟักออกเป็นตัวกินเวลาประมาณ ๑๕ วัน

ลูกปูที่ออกจากไข่ กว่าเจ็ดร้อยตัวโตเต็มที่ จะลอกคราบหลายครั้ง ปูเมื่อลอก
คราบใหม่ ๆ เราเรียกว่า ปูนึ้ม

ปูขณะลอกคราบจะอ่อนแอมาก เพราะเสียกำลังในการลอกคราบ

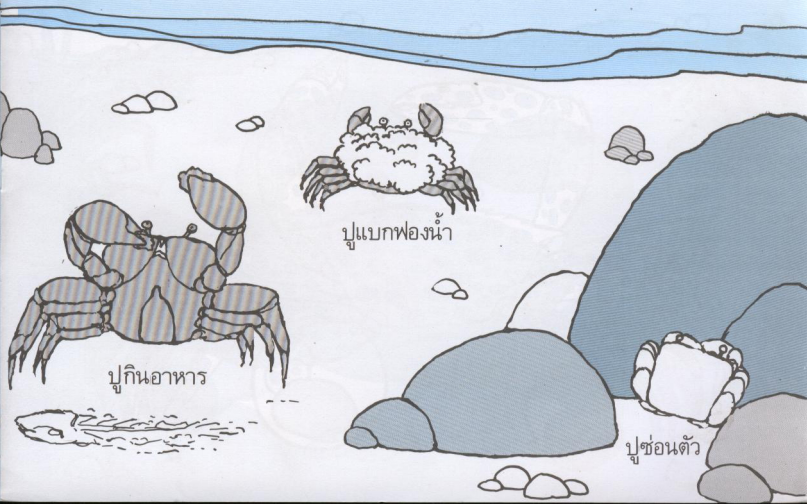
ปูน้ำจืดบางชนิด ลูกปูจะออกจากไข่โดยตรงเมื่อครบกำหนด โดยไม่ผ่านการ
เป็นตัวอ่อนเหมือนลูกกุ้ง

ปูน้ำเค็มนอกจากจะมีปูม้า ปูทะเล และยังมีปูชนิดอื่นอีกมาก เช่น ปูลม ปูหิน
ปูแสม (อ่านว่า สะ-แหม) ปูแมงมุม ปูเสฉวน เป็นต้น

ปูแทบทุกชนิด ส่วนใหญ่จะกินสัตว์ที่ตายแล้วจนหน้าเปื่อยเป็นอาหาร แต่ยังมี
ปูอีกหลายชนิดชอบกินสัตว์ประเภทแมลง หรือปลานขนาดเล็กเป็นอาหาร
มีปูไม่กี่ชนิดที่กินพืชเป็นอาหาร
สัตว์หลายชนิดชอบกินปูเป็นอาหารเหมือนกัน
ปูจึงมักจะซ่อนตัวหลบภัย เพื่อให้รอดพ้นจากการถูกจับกินเป็นอาหาร ตาม
บริเวณใต้ก้อนหิน ในซอกหิน หรือในดงของสาหร่ายทะเล
ปูบางชนิดสามารถปรับตัวให้มีสีสันทับกับสิ่งแวดล้อมที่มันอาศัยอยู่เพื่อ
พรางตาศัตรู

ปูบางชนิดมันสามารถพรางตาศัตรูได้ด้วยวิธีจับเอาตัวฟองน้ำมายัดเกาะไว้
บนหลัง และมันจะแบกพาฟองน้ำไปด้วยทุกหนทุกแห่ง เพื่อให้ศัตรูคิดว่าเป็นฟองน้ำ

ปูม้า เป็นสัตว์ทะเลประเภทมีขา ที่ว่ายน้ำเก่งไม่แพ้ปลาอื่น ๆ ปูม้ามีลำตัวแบน กว้าง อกราบเรียบเป็นแผ่น ลักษณะคล้ายเรือท้องแบนของทหารเรือ บางครั้งจึงทำให้ปูม้าลอยตัวในน้ำได้ดี เมื่อมันต้องการจะลอย ปูม้าว่ายน้ำด้วยขาคู่ที่ ๕ หรือคู่สุดท้ายที่ปลายขาแบน ลักษณะคล้ายใบพาย ใช้พยุ่น้ำทำให้ตัวเคลื่อนที่ไปในทิศทางที่มันต้องการจะไป

ตามลำตัวของปูม้า ที่เราเรียกว่า กระดอง เป็นจุด ๆ สีฟ้าอยู่ทั่วไป ทั้งบริเวณขาและก้าม

ก้ามปูม้าพอมและยาวกว่าปูทะเล

ปูม้าขณะมีชีวิตลำตัวจะมีเขี้ยวคล้ายฟันจุดสีฟ้า

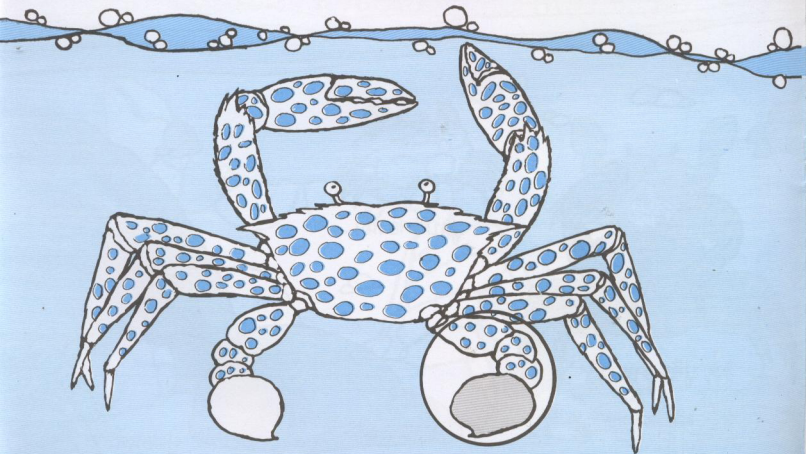
ปูม้าเมื่อเราต้มสุกจะมีสีแดงสดปนจุดสีขาว

เนื้อปูม้ามีรสชาติอร่อยสู้ปูทะเลไม่ได้

ดังนั้น ปูม้าจึงมีราคาถูกว่าปูทะเล

ปูม้าชอบคลานหากินบนพื้นดินใต้ทะเล

ปูม้าจึงมักจะติดอวนน้ำลึกของชาวประมงเสมอ

ปูทะเล เป็นสัตว์ทะเลที่มีขาเช่นเดียวกับปูม้าและปูอื่น ๆ

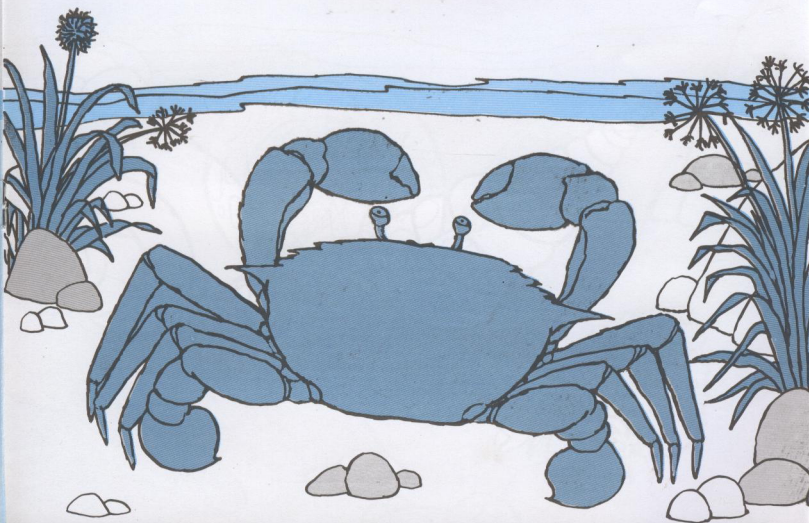
ปูทะเลมีลำตัวหรือกระดองสีเขียวคล้ำจนเกือบดำ

ลำตัวและก้ามจะอ้วนกว่าปูม้าเล็กน้อย

ลำตัวและลักษณะส่วนอื่น ๆ คล้ายกับปูม้า

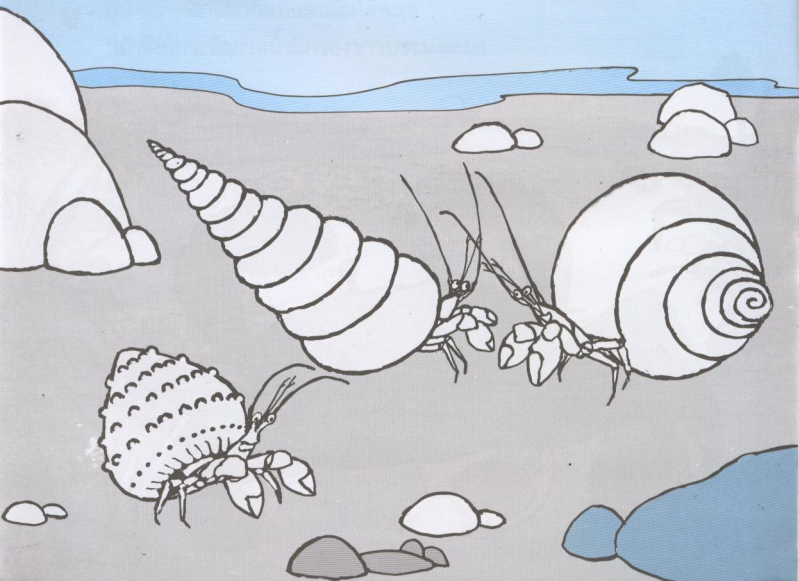
ปูทะเลชอบหากินตามป่าชายเลนทั่ว ๆ ไป เช่น ป่าแสม (อ่านว่า ป่า-สะ-หม) ป่าจาก ป่าโกงกาง เป็นต้น ป่าชายเลน จะมีน้ำทะเลขึ้นลงอยู่เสมอ ทำให้ปูได้อาหารประเภทสัตว์ทะเล เช่นปลาตัวเล็ก ๆ และแมลงอยู่เสมอ ปูทะเลชอบขุดรูเป็นที่อาศัยหลบภัยจากสัตว์อื่น ๆ เมื่อปูทะเลรู้ว่าจะมีภัยมาถึงตัว จะรีบวิ่งลงรูทันที เนื่องจากปูทะเลมีเนื้อและไข่อร่อย รสโอชะ จึงทำให้มันถูกจับเป็นอาหารของมนุษย์เป็นประจำ

ปัจจุบันจังหวัดริมทะเลทางภาคใต้ของประเทศไทย แถวจังหวัด สตูล ปัตตานี นราธิวาส มีการเลี้ยงปูทะเลในขันน้ำ ใช้ปลาทะเลตัวเล็ก ๆ เป็นอาหาร ให้มันนอนกินจนอ้วนพี เพื่อจะได้เป็นอาหารของมนุษย์ต่อไป

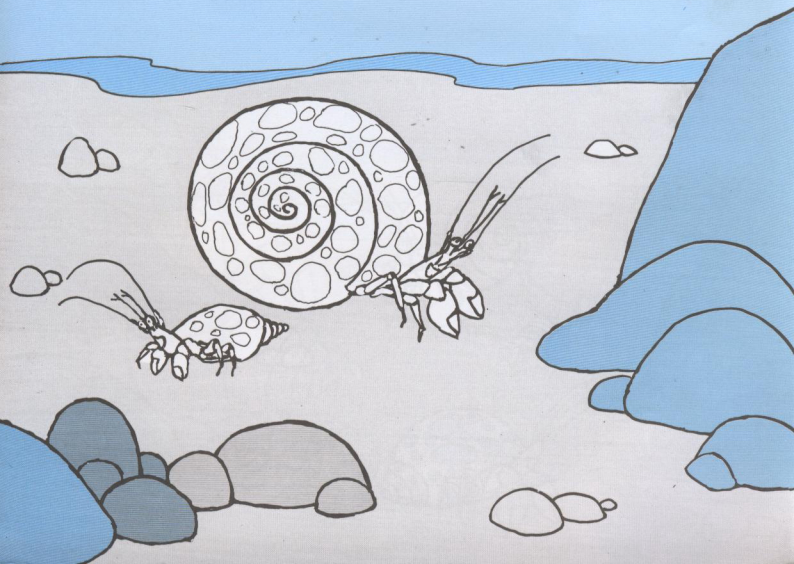
ปูเสฉวน เป็นปูทะเลชนิดหนึ่งที่มีรูปร่างแปลกประหลาดกว่าปูชนิดอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว และนิสัยของมันก็แปลกมากด้วย ลักษณะที่เหมือนกับปูอื่น ๆ คือ มีขา ๑๐ ขาเหมือนกัน

ลักษณะที่แตกต่างจากปูอื่น ๆ มีหลายอย่าง เช่น ปูเสฉวน มีตัวเล็กกว่าปูม้า และปูทะเลมาก ปูเสฉวนไม่มีกระดองหุ้มลำตัวเหมือนปูทั่ว ๆ ไป ดังนั้น ส่วนท้ายของลำตัวจะอ่อนนุ่มนิ่ม ลักษณะเป็นหนังบาง ๆ ใส ๆ หุ้มเนื้อ

ส่วนท้ายที่อ่อนนุ่มนึ่ง จะมีลักษณะงอโค้ง ปลายค่อนข้างแหลม
เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อส่วนที่อ่อนนุ่ม ปูเสฉวนจะหาที่กำบังป้องกันตัวอยู่
ตลอดเวลาเป็นประจำ

ปูเสฉวนใช้เปลือกหอยฝาเดียวที่ตัวตายไปแล้วชนิดต่าง ๆ เป็นเกราะกำบังตัว
ด้วยวิธีคลานเข้าไปอาศัยอยู่ในเปลือกหอยตลอดชีวิตของมัน

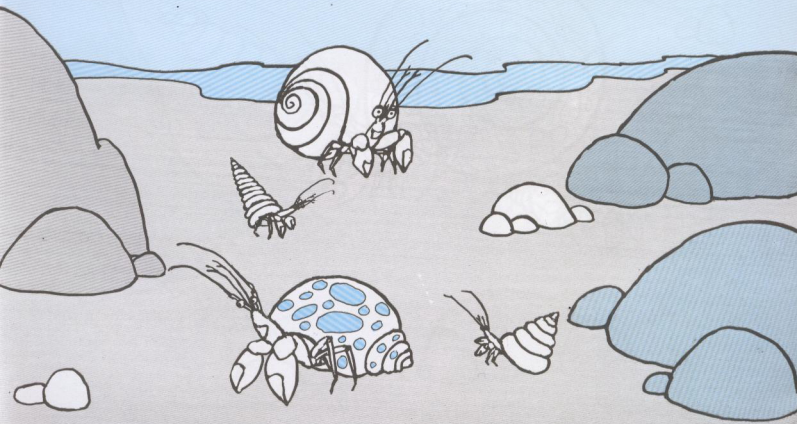

เปลือกหอยชนิดต่าง ๆ ที่ตัวหอยตายไปแล้วมีอยู่มากมายตามชายหาดหรือชายทะเล

ถ้าใครเคยไปเที่ยวทะเล คงจะได้เก็บเปลือกหอยแบบต่าง ๆ กลับบ้านไปเป็นของเล่น ไปเป็นของที่ระลึก หรือนำไปประดิษฐ์เป็นของใช้ เช่น กระดุม ร้อยพวงกุญแจ หรือร้อยเป็นพวงทำเป็นสร้อยคอก็มี

เปลือกหอยแบบต่าง ๆ มีมากมายหลายขนาด และมีสี สัน สวยงามตามธรรมชาติ เมื่อปูเสฉวนมีชีวิตเริ่มออกจากไข่ มันจะคลานไปเลือกเปลือกหอยที่มีขนาดพอเหมาะ กับลำตัว แล้วคลานถอยหลังเข้าไปอยู่ในเปลือกหอยแทนบ้านหรือแทนกระดอง หรือทำเป็นที่หลบภัย

ปูเสฉวนจะหดลำตัวและขาเข้าไปอยู่ในเปลือกหอยที่มันอาศัยอยู่ขณะเมื่อมีภัยมาถึงตัวได้อย่างคล่องแคล่ว และเมื่อใดเมื่อมันรู้ว่าหมดภัยแล้ว มันจะโผล่หัวและยื่นขาออกมาเดินต่อไป

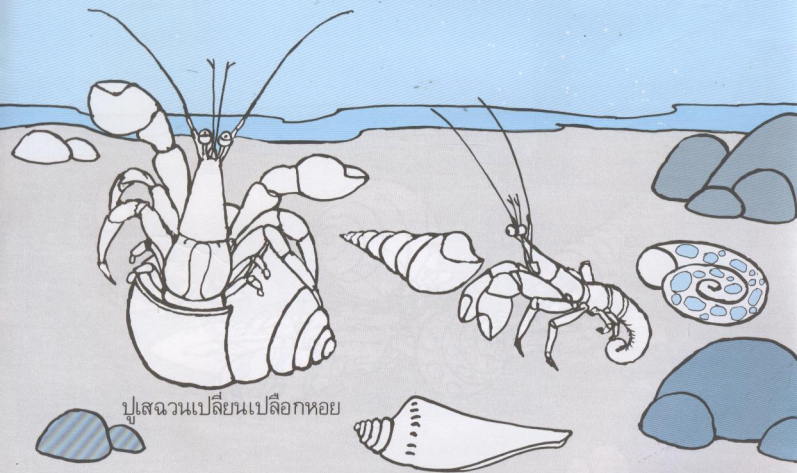
เวลาปูเสฉวนต้องการเดินทางไปที่ไหน มันจะแบกเอาเปลือกหอยติดตัวไปด้วย
ถ้าเปลือกหอยที่ปูเสฉวนอาศัยอยู่นึก มันจะเดินช้าอืดอ้าย
แต่ถ้าเมื่อใดเปลือกหอยเบา มันจะเดินได้เร็วเหมือนปู

เมื่อปูเสฉวนโตขึ้นจนมันรู้สึกลำตัวมันจะคับเปลือกหอยที่มันอาศัยอยู่แล้ว
มันจะคลานออกมาเพื่อไปเลือกหาเปลือกหอยตัวใหม่ที่ใหญ่กว่า และพอดีกับลำตัว
มันก็จะถอยลำตัวเข้าไปอาศัยทันที

ดังนั้น ปูเสฉวนตัวหนึ่งจะอาศัยอยู่ได้ในเปลือกหอยหลายชนิดหลายแบบไม่
ซ้ำกัน

ปูเสฉวนถ้าไม่ได้เปลือกหอยเป็นที่อาศัย หรือเป็นกระดองกำบัง มันจะมีชีวิตอยู่
ได้ไม่นาน เพราะลำตัวที่อ่อนนุ่มของมันจะแห้ง แข็ง และตายไปในที่สุด

ลำตัวที่อ่อนนุ่มของปูเสฉวนต้องการความชุ่มชื้นอยู่เสมอ

ปูเสฉวนเปลี่ยนเปลือกหอย

ปูเสฉวนกินอาหารไม่เลือก มันชอบกินทั้งสัตว์และพืช

ปูเสฉวนไม่ชอบกินสัตว์และพืชที่มีชีวิต

ดังนั้นสัตว์และพืชที่เป็นอาหารของปูเสฉวนจะต้องเน่าเปื่อยจนย่อยเสียก่อน

จึงนับได้ว่าปูเสฉวนเป็นสัตว์ที่มีคุณธรรม ไม่ชอบฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หรือ

ไม่เป็นศัตรูกับสิ่งที่มีชีวิต

ถ้าเปรียบปูเสฉวนกับมนุษย์เราก็จะเปรียบได้กับบุคคลที่ไม่ชอบทำบาป
มีจิตใจเป็นกุศล ไม่รับประทานอาหารที่ทำจากเนื้อสัตว์ ไชมันสัตว์ ที่เราเรียกว่า
อาหารมังสะวิรัต อาหารมังสะวิรัตทำให้ร่างกายอุดมสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ